

တၢ်လိၤကိၢ်လၢဖိသၢ်တဖၣ်အပူၤ

Karen

တၢ်လိၤကိၢ် (တၢ်ကိၢ်ဒိၣ်) မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်ညိၣ်န့ၣ်အသးလၢဖိသၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးလၢတၢ်ဆူၤတၢ်ဆါအါမံၤ. အဒိၣ်ကတၢၢ်မ့ၢ်ဝဲဒိၣ်ဖျိတၢ်ယုးတၢ်ယၢ်လၢပမိၢ်ပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိၤကိၢ်န့ၣ်ညိၣ်န့ၣ်တကဲထီၣ်တၢ်လိၤပူၤအါလၢကဲၣ်ဆိးဘၣ်-နီၢ်ကိၢ်တဖၣ်မၤပမိၢ်ပုၤလၢတၢ်တြီၢ်ဆၢတၢ်ဆါဘၣ်ကဲလၢပပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲတၢ်လိၤကိၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်လိၤဘၣ်ယီၣ်လၢဖိပၢ်အဂီၢ်အခါ, ကသံၣ်သရၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ယီၣ်လၢတၢ်မနုၤလၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်လိၤကိၢ်အဂီၢ်, ဒီးတဘၣ်ယီၣ်လၢဖိသၢ်အတၢ်ကိၢ်အနီၣ်ထီၣ်အိၣ်ထဲန့ၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဒံးလၢနဂီၢ်လၢနကကွၢ်ထွဲတၢ်ဆါပနီၣ်လၢအပူၤဒိၣ်န့ၣ်ဒံး တၢ်လိၤကိၢ်စိးဒံးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိၤကိၢ်အတၢ်ပနီၣ်ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါတဖၣ်

န့ၣ်မိၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လိၤကိၢ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကိၢ်ထီၣ်တူၤ38°C လၢတၢ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်ဘိၤလိၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်သိးန့ၣ်မိၢ်ကတူၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ကိး-

- အိၣ်တဆူၣ်တချ့ ဒီးကိၢ်ဝဲနထိးဘၣ်အိၣ်အခါ
- သ့ၣ်အုန့ၣ်သးအုန့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ဝဲ
- မံၣ်ဘၣ်အသးအါန့ၣ်ဒံးအညိၣ်န့ၣ်မံၣ်
- ဘီၣ်ဒီး မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်လိၣ်လၢကဆိထံ
- ကနိး
- ဆိၣ်လၢတၢ်ဆါအိၣ်အပူၤ

န့ၣ်မိၢ်အသးမ့ၢ်စံးသးလၢဖိဒီးအတၢ်ကိၢ်မ့ၢ်အါန့ၣ်ဒံး 38°C န့ၣ်, နကြးန့ၣ်ထီၣ်လိၣ်ကသံၣ်သရၣ်, ဝဲအတၢ်ဆါအပနီၣ်အကမ့ၢ်တအိၣ်ဒၣ်လၢန့ၣ်လီၤ.

နကဘၣ်ထီၣ်ကွၢ်န့ၣ်မိၢ်အတၢ်ကိၢ်

ကွၢ်အိၣ်ဝဲအါဘိၤလိၤနကထီၣ်ကွၢ်န့ၣ်မိၢ်အတၢ်ကိၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်တဘီၣ်စုၣ်ထီၣ်ကွၢ်န့ၣ်မိၢ်အတၢ်ကိၢ်လၢကွၢ်အါမံၤ. ဒီးအစၢကလိၤဆိလိၣ်အသးဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်အဘိၤလိၤန့ၣ်အိၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. ကွၢ်လိၤဆိလိၣ်အသးတဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီး-

- သမိမံထၢၣ်လၢအိၣ်ဒီး တၢ်ကဝီၤလၢအခိၣ်တီၣ်သၢ်အလီၤ
- တၢ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်လၢအကိၢ်လၢပူၤ မ့တမ့ၢ် အပူၤအဖိလၢယုၣ်ဒီးဒံးကွၢ်တၢ်, မၢ်ၣ်ၣ်ၣ်ရံၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်သံးသဟီၣ်သမိမံထၢၣ်
- တၢ်ထီၣ်ကွၢ်န့ၣ် (န့ၣ်အဆိပူၤ) အတၢ်ကိၢ်တၢ်ခုၣ်သမိမံထၢၣ်
- တၢ်ကွၢ်လိၤပျးစတံးတၢ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်လၢခိၣ်တီၣ်သၢ်အလီၤ(တၢ်အံၤတၢ်တဟ့ၣ်ကွၢ်ဝဲလၢတၢ်ကသုၣ်အိၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ဝဲတသ့ထီၣ်ဘိၤအယိ)န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်တၢ်ကိၢ်အဘိၤတနီၣ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲအါလၢဖိသၢ်အသးန့ၣ်လီၤအိၣ်ကရၢအဂီၢ်အယိန့ၣ်နကဘၣ်ဖးဒီးလူပိၣ်မထွဲတၢ်တုၤကဲထီၣ်တၢ်ထီၣ်အဘိၤအလိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤဒ်သိးကဒီးန့ၣ်တၢ်ထီၣ်အနီၣ်ဂီၢ်နီၣ်ဒုးလီၤ. တၢ်လိၤဆဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နသံကွၢ်နကသံၣ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ကွၢ်လၢအကဒုးန့ၣ်န့ၣ်လၢနကဘၣ်ထီၣ်တၢ်လိၤကိၢ်ဘိၤလိၤအဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မၤတၢ်အံၤတၢ်တဟ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒံးအခါတက့ၢ်.

လိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ်

မိသၢ်တနီၣ်လိၤကိၢ်ဒိၣ်အယိတၢ်ထီၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်(တၢ်ထီၣ်ယိယိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်)ဝဲအဝဲသ့ၣ်လိၤကိၢ်ဒိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ကိၢ်ဝဲလၢလိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်မိၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ်ဝဲအလိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ်သတူၢ်ကလိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်, တၢ်ထီၣ်ဒ်အံၤတကလုၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးဝဲမိၢ်ပံတသ့ၣ်ညါဒၣ်လိၣ်လၢအဖိအိၣ်ဒီးတၢ်လိၤကိၢ်ဘၣ်. လိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ်အံၤတကဲထီၣ်ညိၣ်န့ၣ်အသးဘၣ်ဒီးတဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဆူၤတၢ်ဆါလၢအယိအဆၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ပတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကွၢ်အလိၣ်ကဘျီဒ်လိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ် (rch.org.au/kidsinfo/fact_sheets/Febriile_Convulsions). တက့ၢ်.

တၢ်ကွၢ်ထွဲကတီၤလၢဟံၣ်

တၢ်ယုးတၢ်ယၢ်လၢအဒုးကဲထီၣ်တၢ်လိၤကိၢ်အံၤကဲထီၣ်မိဖျိ ဘဲရး(စ)တၢ်ဆါအယၢ်, ဒီးတဘျီတခိၣ်ကဲထီၣ်မိဖျိဘဲးထံရံၣ်ယါအယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်ဘဲးထံရံၣ်ယါအယၢ်မိတၢ်ကူၤဝဲလၢကသံၣ်အံၤတၢ်ဆါအယၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါအယၢ်လၢအဘၣ်ကဲတဖၣ်ကဲထီၣ်ညိၣ်န့ၣ်အသးဒီးတလိၣ်ကသံၣ်အံၤတၢ်ယၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢကသံၣ်အံၤတၢ်ယၢ်အံၤတဖၣ်ကျဲၤတၢ်ဆါအယၢ်ဘဲရး(စ)တဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

လၢကမၤစၢလိၤန့ၣ်မိၢ်အတၢ်လိၤကိၢ်အံၤတဖၣ်ကျဲၤတၢ်ဆါအယၢ်အဆိပူၤသးဒံးဘၣ်. တၢ်ကဲဘျီထဲထဲလၢနကမၤစၢလိၤန့ၣ်မိၢ်အတၢ်လိၤကိၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိးအဝဲကအိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်မိၢ်အိၣ်အုၣ်ဆိၣ်ဆိၣ်ဆိၣ်ဒီးသးဖျိန့ၣ်, တလိၣ်တၢ်ကူၤလၢအတၢ်လိၤကိၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. န့ၣ်မိၢ်အသးမ့ၢ်အုန့ၣ်န့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဝဲအါမံၤလၢကမၤစၢလိၤန့ၣ်ဒ်သိးအဝဲကအိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်မိၢ်အိၣ်တၢ်ထီၣ်နီၣ်တဘျီတခိၣ်လၢအကတီၢ်အဘျီတခိၣ်ပူၤတက့ၢ်. မိသၢ်အါဂ့ၢ်လိၣ်ဝဲလၢကအိၣ်တၢ်ဝဲအလိၤကိၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဆိပူၤတၢ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တယုထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီဘၣ်.
- ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ်ဆိၣ်ဆိၣ်ဆိၣ်, တၢ်န့ၣ်ထံပလိ မ့တမ့ၢ် ထံချီမံၣ်ခုၣ်ဆိၣ်သၢ်လၢအသးအိၣ်ယုလါအုန့ၣ်အဖိလၢတဖၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်န့ၣ်မိၢ်အိၣ်တဖၣ်ပရၢမံၤတဖိ (paracetamol) မ့တမ့ၢ် အံၤဘျီဖျိဖျိ (ibuprofen) ဝဲအတၢ်လိၤကိၢ်မၤအုန့ၣ်အသး မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆါပနီၣ်လၢအကတဖၣ်အခါ, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ယုၢ်ဘိၤအါအသးတက့ၢ်. လူပိၣ်မထွဲတၢ်န့ၣ်လိၤလၢအကဘၣ်အိၣ်ကသံၣ်ဝဲလဲၣ်ဝဲကသံၣ်ပလိအုန့ၣ်အသးတက့ၢ်. တဘျီဟ့ၣ် အံၤဘျီဖျိဖျိ (ibuprofen) အုဖိသၢ်လၢအသးစံးန့ၣ်ဒံးသးလၢအုန့ၣ်အဖိလၢတဖၣ် မ့တမ့ၢ် မိသၢ်လၢအဆိပူၤအဆိပူၤအဆိပူၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဘျီဟ့ၣ်မိသၢ်ကသံၣ်အံၤစဖြီ (aspirin) တက့ၢ်. ကွၢ်ဝဲပလိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကွၢ်အကဘျီဒ်လိၤကိၢ်ဒိၣ်တၢ်ထီၣ် (rch.org.au/kidsinfo/fact_sheets/Pain_relief_for_children).
- ကွၢ်စးထွဲန့ၣ်မိၢ်အိၣ်ကတီၤသၢ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ထွဲကတီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဲညၢ်ထွဲလၢန့ၣ်လိၤအိၣ်လၢထံကလၢအပူၤဒ်သိးကမၤစၢလိၤအတၢ်ကိၢ်ကခုၣ်လိၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အယိ

